

BI1414, Skogshistoria - människans nyttjande av skogen och vegetationens dynamik, 15.0 Hp

Kursplan

Fastställd av: PN - S, 2021-11-17

Giltig från och med: HT2022

Utbildningsnivå:

Avancerad nivå

Huvudområde:

Biologi

Successiv fördjupning:

A1N Avancerad nivå, har endast kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Ämne:

- Biologi
- Skogsvetenskap

Biologiområde:

Ekologi

Betygsskala:

5 / 4 / 3 / U

Kraven för kursens olika betygsgrader framgår av betygskriterier, som ska finnas tillgängliga senast vid kursstart.

Språk:

Engelska

Behörighetskrav:

Kunskaper motsvarande 120 hp på grundnivå inklusive

- 60 hp skogsvetenskap eller
- 60 hp skogsbruksvetenskap eller
- 60 hp skogshushållning eller
- 60 hp biologi eller
- 60 hp markvetenskap eller
- 60 hp miljövetenskap eller
- 60 hp naturresursförvaltning eller
- 60 hp naturgeografi eller
- 60 hp arkeologi eller
- 60 hp historia

samt

- engelska 6

Mål:

Det övergripande målet med kursen är att erbjuda fördjupad förståelse av skogens och vegetationens dynamik i norra Europa i ett längre tidsperspektiv och förståelse för hur människan har brukat och satt sin prägel på dessa ekosystem över årtusenden, med fokus på de senaste århundradena. Denna kunskap beaktas även i ett bredare internationellt sammanhang, med en historisk översikt över global vegetationsutveckling samt jämförelser

med hur människan brukat skogen i andra typer av ekosystem i andra delar av världen. Under kursen kommer studenterna att bekanta sig med skogshistoriska forskningsmetoder (historiskt källmaterial och paleoekologiska metoder). Studenterna får prova på dessa metoder i fält och själva upptäcka samspelet mellan människa och skog i ett historiskt perspektiv. Nyckelbegrepp inkluderar historiska klimatförändringar, historiska spår av mänsklig aktivitet i skogen och naturligt dynamiska processer och övergångar i skogens ekosystem. Kursen kommer även att behandla kritisk granskning och vetenskapligt skrivsätt.

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- beskriva hur vegetationen utvecklats och klimatet varierat i norra Europas skogar under Holocen, samt beskriva tillståndet i dagens skogar ur ett historiskt perspektiv
- identifiera och utvärdera de viktigaste bakomliggande motiven till de förändringar som har format skogslandskapet under de senaste århundradena
- använda skogshistoriska metoder i praktiken – pollenanalys, dendrokronologi och historiskt källmaterial – samt sammanfatta dessa metoders möjligheter och begränsningar
- identifiera spår relaterade till samer, jordbruk, förindustriella och industriella verksamheter i dagens skogar (med hjälp av lämpliga skogshistoriska verktyg), och utforska olika vägar att tillämpa denna kunskap med relevanta lagar för skydd av historisk markanvändning som dessa spår vittnar om
- redogöra för den historiska utvecklingen av skötselmetoder inom skogsbruket och hur de har format dagens skogar
- tillämpa teorier och skogshistorisk kunskap på dagens skogsförvaltning, inklusive förekomst av biologisk mångfald och kulturellt arv
- sammanfatta och presentera sin kunskap muntligt och skriftligt.

Innehåll:

Kursen innehåller en rad olika skogshistoriska metoder (t. ex. dendrokronologi, pollenanalys och historiskt källmaterial) och baseras på föreläsningar, självständigt arbete i fält och i laboratorium, liksom grupparbete med skrivna och muntliga rapporter från fältprojekt och intervjuer. Övning i att läsa vetenskaplig litteratur och vetenskapligt skrivande kommer att ges i början av kursen. Studenterna kommer även att träna intervju-teknik för tolkning av sentida skogshistoria.

Kursen består av följande sex delar:

A. Fältkomponent

I fält kommer studenterna att bekanta sig med tekniker för skogsinventering, skogshistoriska metoder, Samisk skogshistoria, förindustriell skogshistoria, och industriell skogshistoria. Merparten av arbetet kommer att ske i grupper och studenterna kommer att öva metoder för skogshistorisk inventering, utföra arkeologiska inventeringar av kulturella lämningar, ta prover för dendrokronologisk analys, och formulera ett specifikt skogshistoriskt projekt.

B. Skogs- och vegetationshistoria i ett längre tidsperspektiv

Denna del kommer att behandla vegetationsutvecklingen (inklusive variationer i klimat) under Holocen, och samband mellan människor och skogar över årtusenden. Denna del av kursen kommer att bestå av en rad föreläsningar och läsuppgifter. I laboratoriet kommer studenterna att utforska olika sätt att samla historisk information genom dendrokronologisk analys och pollenanalys.

C. Markanvändning under de senaste 1000 åren

Denna del av kursen kommer att behandla samiskt landskapsutnyttjande i norra Europa, människans användning av skogsmark för jordbruk (bete, förändrat skogsutnyttjande), och den förindustriella skogsanvändningen i form av framställning av pottaska, tjära och träkol. Studenterna kommer att arbeta med historiskt källmaterial för att återskapa skogens historia. Denna del kommer att innehålla föreläsningar, läsuppgifter och en praktisk laborationsövning med historiskt källmaterial.

D. Skogsbrukets och skogsskötselns historia

Genom föreläsningar och aktivt deltagande i seminarier kommer studenterna att lära sig om det svenska skogsbrukets tyska rötter, skogsskötselns utveckling och, skogsbrukets historiska utbredning i Sverige och Nordamerika. Detta moment omfattar även den industriella utvecklingen av skogsbruket (inklusive flottning), sociala aspekter av skogligt arbete och genusfrågor i ett historiskt perspektiv samt historiska och samtida debattämnen inom skogsskötseln.

E. Naturvård, kulturellt arv och skötsel – skogshistoria som ett redskap i dagens skogsbruk

Detta delmoment innehåller föreläsningar, seminarier och diskussion kring möjligheten att använda skogshistoria som ett redskap vid beslut om naturvårdsåtgärder och skydd av historiska kulturvärden

F. Sammanfattning och presentationer av rapporter från fält- och laborationsarbete

Examinationsformer och fordringar för godkänd kurs:

Godkänt deltagande i obligatoriska seminarier samt godkända muntliga och skriftliga redovisningar. - Examinatorn har, om det finns skäl och är möjligt, rätt att ge en kompletteringsuppgift till den student som inte blivit godkänd på en examination. - Om studenten

har ett beslut från SLU om riktat pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, kan examinatorn ge ett anpassat prov eller låta studenten genomföra provet på ett alternativt sätt. - Om denna kursplan läggs ned, ska SLU besluta om övergångsbestämmelser för examination av studenter, som antagits enligt denna kursplan och ännu inte blivit godkända. - För examination av självständigt arbete (examensarbete) gäller dessutom att examinatorn kan tillåta studenten att göra kompletteringar efter inlämningsdatum. Mer information finns i utbildningshandboken.

Ansvarig institution/motsvarande:

Institutionen för skogens ekologi och skötsel

Kompletterande uppgifter

Programkoppling:

- SM007
- SY001

Moduluppsättning:

- Enda modul, 15.0 hp

Kursen ersätter:

SG0179.1 , SG0180.1, BII332

Övrig information:

- Rätten att delta i undervisning och/eller handledning gäller endast det kurstillfälle, som studenten blivit antagen till och registrerad på.
- Om det finns särskilda skäl, har studenten rätt att delta i moment som kräver obligatorisk närvaro vid ett senare kurstillfälle. Mer information finns i utbildningshandboken.